

Висновок. Таким чином, інвайронментальна безпека – це стан захищеності економіки та навколишнього середовища, який дозволяє зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатний до вирішення проблем збалансованого розвитку економіки й поліпшення стану навколишнього середовища та сприяє розробці й реалізації національних концепцій екологічно стійкого розвитку й механізму його забезпечення.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варналій З. С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення : моногр. / З. С. Варналій, Д. Д. Буркальцева, О. С. Саєнко. — К. : Знання України, 2011. — 299 с.
2. Власюк О. С. Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання / О. С. Власюк. — К. : ДННУ «Академія фінансового управління», 2011. — 474 с.
3. Концепція економічної безпеки України / Ін-т. економ. прогнозування; Кер. проекту В.М. Геець. — К.: Логос, 1999. — 56 с.
4. Гуменюк А.М. Безпека структурно-інституціональної трансформації економіки регіону: теоретичні основи та прикладні аспекти: монографія / А. М. Гуменюк. — К. : НІСД, 2014. — 468 с.
5. Губський Б.В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення: Монографія / Б.В. Губський. — К.: ДП «Укрархбудінформ», 2001. — 122 с.
6. Жаліло Я.А. Економічна безпека держави, підприємства, особи в інтегрованому суспільстві / Я.А. Жаліло // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — К.: ВПЦ «Київський ун-т», Ін-т міжнар. відносин. — 2001. — Вип.26. — С. 24-27
7. Мунтіян В.І. Економічна безпека України / В.І. Мунтіян. — К. : КВШ, 1998. — 462 с.
8. Пашко П.В. Умови та чинники забезпечення митної безпеки / П.В. Пашко // Митна справа. — 2010. — № 1(67). — С. 5-16.
9. Шлемко В.Т. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : монографія / В.Т. Шлемко, І.Ф. Бінько. — К. : НІСД, 1997. — 144 с.
10. Hoepner, A. G. F., B. Kant, B. Scholtens, and P.-S. Yu (2013) Is the journal Ecological Economics really in itself a poor and misleading guide to what ecological economics is about? A reply to “Influencing the perception of what and who is important in ecological economics” Ecological Economics 89, 174-176. Хопнер, А. Г. Ф., Б. Кант, Б. Шолтенс і П.-С. Ю. (2013 р.)
11. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
12. Офіційний сайт ООН, представництво в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua>

УДК 338.2(477)

DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i60.121158>

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

*Толстова А.В., к.е.н., доцент,
Кібальчич С., магістр (УкрДУЗТ)*

В статті досліджено основні тенденції та проблеми розвитку малого бізнесу в Україні. Визначено, що вирішення зазначених проблем повинно стати одним із ключових напрямків державної політики, адже саме мале підприємництво сприятиме значному підвищенню ефективності реалізації вітчизняного економічного потенціалу України. Запропоновано комплекс адміністративно-правових, організаційно-економічних, інвестиційних та соціокультурних завдань щодо розвитку малого бізнесу.

© Толстова А.В.,
Кібальчич С.

Вісник економіки транспорту і промисловості № 60, 2017

Ключові слова: малий бізнес, державна підтримка, підприємництво, проблеми розвитку.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

*Толстова А.В., к.э.н., доцент,
Кибальчич С., магистр (УкрГУЖТ)*

В статье исследованы основные тенденции и проблемы развития малого бизнеса в Украине. Определено, что решение указанных проблем должно стать одним из ключевых направлений государственной политики, ведь именно малое предпринимательство будет способствовать значительному повышению эффективности реализации отечественного экономического потенциала Украины. Предложен комплекс административно-правовых, организационно-экономических, инвестиционных и социокультурных задач по развитию малого бизнеса.

Ключевые слова: малый бизнес, государственная поддержка, предпринимательство, проблемы развития.

PROBLEMS OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

*Tolstova A.V., Ph.D., associate professor,
Kibalchych S., Master (USURT)*

The article investigates the main tendencies and problems of small business development in Ukraine.

Small business is the foundation for a market economy and creates the necessary atmosphere of competition. It is capable of responding quickly to any changes in market conditions, creating additional jobs. The development of small business depends mainly on two main conditions: the internal economic situation in the country as a whole and its regions and the ability of a particular entrepreneur to use the data given to him the right to realize their economic goals. The problems of small business development were divided into macro- and micro-level problems.

It is determined that the solution of these problems should become one of the key areas of state policy, since it is small business that will significantly increase the efficiency of realization of the domestic economic potential of Ukraine. The complex of administrative-legal, organizational-economic, investment and socio-cultural tasks for the development of small business is offered.

Key words: small business, state support, entrepreneurship, developmental problems.

Постановка проблеми. Ключовим фактором розвитку економіки країни є розвиток реального сектору економіки, значна частка якого приходить на мале підприємництво. Малі підприємства є найбільш поширеною формою реалізації свободи підприємницької діяльності для основної маси громадян, передумовою здорової економічної конкуренції, а також зайнятості та підтримання добробуту для значної частини населення. Така форма підприємництва не вимагає великих стартових інвестицій, гарантує високу швидкість обороту ресурсів, задовольняє суттєву частину попиту на товари та послуги масового споживання. Саме без якісного розвитку сегменту малого бізнесу, який завдяки гнучкості та адаптивності має

значно вищий потенціал щодо подолання економічної кризи, неможливе підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Аналіз останніх досліджень.

Дослідженню питань розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, визначенню проблем та механізму забезпечення розвитку присвячено багато робіт, серед яких роботи вчених: Гаврилюк Г. Є., Дикань В.Л., Дикань О.В., Звонар Й.П., Кашуба О. М., Папп В. В., Табінський В.А., Холоменюк І.М., Швець Г., Шраменко О.В. [1-10]. Однак, малий бізнес є чутливим до політичних та регуляторних умов, що потребує поглибленого дослідження проблем розвитку та визначення шляхів подальшого розвитку малого підприємництва в Україні.

Метою статті є дослідження сучасних проблем розвитку малого бізнесу в Україні, визначення шляхів подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу.

Процвітання будь-якої країни потребує максимальної зайнятості працездатного населення і стабільного економічного розвитку, сприяючи розвитку соціальної сфери та економіки безпосередньо. Розвиток малого підприємництва є одним із найпріоритетних напрямів розвитку економіки. В економічно-розвинених державах саме малі підприємства є основою економіки [7].

На думку Б.В. Буркинського, В.М. Нижника та М.В. Ніколайчука, «...малий бізнес – це форма господарської діяльності, яка дає змогу заповнити ніші підприємництва, не охоплені великими компаніями через невеликі розміри ринкових сегментів, збитковість великих інвестицій, велику частку ручної праці, низьку технологічну організацію виробництва, виконання нетехнологічних операцій, потребу в особистому контакті зі споживачами тощо» [4].

Особливе значення малого бізнесу для України проявляється ще й у тому, що,

як зазначає А. Гідулян, він є базою для формування так званої «нової економіки» – великих сучасних кампаній, створених не на уламках промислових підприємств колишнього СРСР, а «з нуля» [4].

Україна як самостійна, незалежна держава гарантує нині всім підприємцям, в тому числі, і малому бізнесу рівні права і створює однакові можливості для функціонування, доступу до матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів за умови виконання робіт і поставок для державних потреб. Державна підтримка бізнесу здійснюється на основі Закону України «Про державну підтримку і розвиток малих та середніх підприємств в Україні», в якому зазначається, що з метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва держава повинна надати належну підтримку [5].

Однак, сьогодні, незважаючи на те, що малий бізнес є ключовим фактором росту економіки, його внесок у валовий внутрішній продукт складає лише 18,9 %. Показники, які характеризують тенденції розвитку малого бізнесу України, наводяться в таблиці 1.

Дані таблиці свідчать, що за останні роки обсяги реалізованої продукції малого бізнесу зростають, однак кількість суб'єктів господарювання скорочується. В 2014 році кількість малих підприємств скоротилась на 13,16%, в 2016 році – на 11,18%. Не зважаючи на покращення результатів діяльності малого бізнесу, в тому числі і фінансових результатів, 26,7% підприємств збиткові, що на 0,6% більше ніж у 2015 році.

Розвиток малого бізнесу залежить в основному від двох основних умов: внутрішньої економічної ситуації в країні в цілому та її регіонах і здатності конкретного підприємця використати дані йому права для реалізації своїх господарських цілей [6]. Таким чином проблеми розвитку малого бізнесу можна розподілити на проблеми макро- та мікрорівня.

Таблиця 1

Динаміка розвитку малого бізнесу в Україні [11]

Показник	Значення за роками			
	2013	2014	2015	2016
Кількість суб'єктів, одиниць:				
малі підприємства	373809	324598	327814	291154
мале підприємництво (фізичні особи-підприємці)	1328392	1590448	1630571	1558880
Кількість зайнятих працівників, тис.осіб:				
малі підприємства	2010,7	1686,9	1576,4	1591,7
мале підприємництво (фізичні особи-підприємці)	2280,5	2428,3	2262,3	2280,1
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн.грн				
малі підприємства	670258,5	705000,5	937112,8	1177385,2
мале підприємництво (фізичні особи-підприємці)	263459,2	276299,6	381861,3	474596,8
Відсотків до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг):				
малі підприємства	15,46	15,81	16,87	17,50
мале підприємництво (фізичні особи-підприємці)	6,08	6,20	6,87	7,06
Фінансові результати, млн.грн	-25057,9	-175262,4	-111906,0	-24151,4
Відсоток суб'єктів, які отримали прибуток, %	66,0	66,5	73,9	73,3

До проблем розвитку малого бізнесу в Україні слід віднести [1, 3-9, 12-15]:

- відсутність дієвого механізму підтримки, розвитку і захисту малого бізнесу і малого підприємництва. Про це свідчать недоліки і складнощі, що зустрічаються в процесі функціонування підприємств бізнесу.

- поширеність корупції. За даними Індексу глобальної конкуренції, корупція є найбільш суттєвою проблемою для розвитку бізнесу в Україні. Наслідками існування даної проблеми є суттєва тінізація бізнесу, поширеність нелегальних схем та засобів впливу, зневіра значної частини підприємців, що загрожує руйнуванням системи публічної влади та нівелюванням функціонування вітчизняної правової системи. Крім того, спостерігається наявність прямих та опосередкованих злочинних, кримінальних посягань, так званого "рейдерства", а також дискримінаційних дій щодо підприємців тощо (зокрема спроби протиправного захоплення підприємств здійснюються шляхом подання до державних реєстраторів підроблених документів);

- обмеженість та непрозорість доступу до державних і комунальних

ресурсів. В Україні досі не вироблені прозорі та зрозумілі механізми доступу суб'єктів господарювання до державних та комунальних ресурсів (земель, майна, фінансування). Проявами вказаної проблеми, зокрема, є надмірна складність, значна тривалість та вартість процедур надання у власність або користування (оренду) земель державної та комунальної власності, а також державного та комунального майна; законодавча неврегульованість розміру пов'язаних з цим платежів (витрат суб'єктів господарювання); нерозвиненість інструментів державно-приватного партнерства, в т. ч. у формі концесії; непрозорість та несправедливість умов під'єднання до інженерних мереж загального користування; непрозорість механізмів та критеріїв (підстав) надання державної фінансово-кредитної підтримки тощо;

- неефективність механізмів захисту прав і законних інтересів суб'єктів малого бізнесу. Суттєвою перешкодою для розвитку малого бізнесу є брак дієвих правових механізмів захисту суб'єктів господарювання. Наслідками існування даної проблеми є спотворене застосування норм права органами публічної влади,

зневіра значної частини підприємців у спроможності держави захистити їх права та інтереси у порядку і спосіб, що передбачені законом, а також значна поширеність неправових звичаїв та практик, що не відповідають законодавству України;

- надмірна зарегульованість господарської діяльності, що проявляється: в високих витратах часу на проходження офіційних процедур для започаткування підприємства; високих витратах часу і коштів підприємців на реєстрацію власності. Зросла і вартість адміністративних послуг під час реєстрації власності;

- низька конкуренція на внутрішніх ринках. У багатьох сферах спостерігається висока концентрація великих підприємств, а показники виходу на ринок нових фірм залишаються низькими. У такій ситуації новим гравцям на ринку виробництва товарів і послуг важко зміцнити свої позиції, та їй взагалі вижити. Основні проблеми конкурентного середовища полягають у тому, що багато секторів мають високу концентрацію фірм і олігопольних структур, які призводять до завищених цін;

- недосконалість податкової системи. Сучасною податковою системою держава створила сприятливі умови для переходу підприємств у тіньовий сектор економіки. Так, через високі відрахування до фонду заробітної плати, єдиного соціального внеску багато малих підприємств ведуть подвійну бухгалтерію. Більшість підприємств в тій чи іншій мірі приховують свої доходи, щоб платити менший податок. Неєфективне оподаткування розглядається як основна перешкода в розвитку сектора малого бізнесу;

- нерозвиненість інфраструктури підтримки і розвитку малого підприємництва. Незважаючи на велику кількість об'єктів інфраструктури (бізнес-центри, бізнес-інкубатори, технологічні парки, інформаційно-консультативні установи, громадські об'єднання суб'єктів

підприємництва), їх роль в розвитку малого бізнесу України ще дуже незначна;

- низький рівень платоспроможності населення, що суттєво скорочує місткість ринків більшості товарів та послуг споживчого призначення торгівельна, а не виробнича орієнтація діяльності підприємницького сектора (зокрема, у структурі експорту сировинна економіка займає 57%);

- недостатнє (негарантоване та нерегулярне) фінансування регіональних програм підтримки і розвитку малого підприємництва;

- нерозвиненість механізмів фінансово-кредитної підтримки і страхування ризиків малих підприємств, відсутність механізмів самофінансування;

- недосконалість контролю за використанням коштів, виділених малим підприємствам, внаслідок чого частина ресурсів витрачається за нецільовим призначенням;

- відсутність ефективно функціонуючої системи дієвої взаємодії великого та малого підприємництва на місцевому (регіональному) рівні;

- відсутність соціальної відповідальності бізнесу;

На мікрорівні сфера підприємництва стикається з такими основними проблемами [1, 3-9, 12-14]:

- низька продуктивність праці та мотивованість працівників;

- високі витрати часу на підготовку податкових документів, ухилення від оподаткування, проведення тіньових операцій та виведення капіталу за межі країни та інші факти порушення норм господарського права;

- невисокий рівень кваліфікації підприємців, що значно ускладнює перспективи інноваційного розвитку;

- неефективний менеджмент, що спричиняє до зниження конкурентоспроможності підприємств;

- недостатність коштів у підприємців для розвитку власної справи;

- високі відсоткові ставки за користування банківськими кредитами.

Вирішення зазначених проблем розвитку малого бізнесу в Україні повинно стати одним із ключових напрямків державної політики, адже саме мале підприємництво сприятиме значному підвищенню ефективності реалізації вітчизняного економічного потенціалу, оптимізації участі України в міжнародному поділі праці, посилення конкурентоспроможності національної економіки [3]. Ключові завдання державної політики пропонуємо базувати на цілях, які дозволять збільшити кількість малих підприємств. Основні завдання державної політики щодо розвитку малого бізнесу пропонуємо поділити на: адміністративно-правові, які направлені правову підтримку та супровід розвитку малого бізнесу; організаційно-економічні, які включають завдання загальноекономічного характеру; інвестиційні, які направлені на забезпечення підприємства малого бізнесу фінансовими та інвестиційними ресурсами; соціокультурні, що направлені на формування єдиної культури ведення бізнесу. До основних завдань держави щодо розвитку малого бізнесу пропонуємо віднести [3, 5, 9, 13-14]:

Адміністративно-правові:

- створення відповідної нормативно-правової бази. Це потребує приведення чинних нормативно-правових актів місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у відповідність до принципів державної регуляторної політики;

- реформування податкового законодавства (держава може піти шляхом зниження податкового навантаження, що стимулюватиме вивільнення коштів підприємств для інвестицій, або застосування гнучкої системи податкових пільг і податкових канікул для інноваційних інвестицій у малому бізнесі);

- впровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку та звітності малих підприємств;

- розроблення єдиної системи реєстрації та легалізації суб'єктів підприємництва;

- введення пільгового оподаткування прибутку комерційних банків, одержаного за рахунок кредитування малих підприємств: тимчасове звільнення від податків для малого та середнього бізнесу;

- оптимізація державного регулювання підприємницького сектора за допомогою заходів дерегуляції, спрямованих на досягнення європейських стандартів.

Організаційно-економічні:

- стимулювання розвитку внутрішнього ринку товарів та послуг, створення ефективного конкурентного середовища;

- покращення технологічної структури виробництва з використанням науково-технологічних досягнень світового рівня з можливістю участі малих підприємств України у програмах інноваційного розвитку Європи, США та ін.;

- сприяння повноцінному функціонуванню ринку матеріально-технічних ресурсів;

- інформаційне забезпечення малих підприємств та спрощення їх доступу до необхідної інформації сформувані у регіонах бази даних, які будуть нагромаджувати та впорядковувати інформацію щодо норм чинного законодавства України; інформаційно-аналітичні матеріали відносно розвитку підприємництва регіону, цінової ситуації, регуляторної політики, наявних банківських установ та кредитних спілок з переліком їх послуг у сфері кредитування суб'єктів малого підприємництва;

Інвестиційні:

- впровадження порядку кредитування малого підприємництва комерційними банками під гарантії бюджетних коштів;

- формування інфраструктури, забезпечення державних замовлень і прозоре проведення тендерів;

- розвиток державно-приватного партнерства в Україні;

- збільшення джерел інвестування – внутрішніх заощаджень і залучення зовнішніх ресурсів, що, як наслідок, поживають фінансово-господарську діяльність малого підприємництва та оздоровить економіку в цілому;

- орієнтація на залучення стратегічного інвестора. Головною метою стратегічного інвестора, особливо закордонного, є концентрація власності й забезпечення ефективності роботи підприємства у перспективі, а не одержання прибутку від тримання акцій у короткостроковому періоді. Неможливість продати акції приватизованих підприємств на фондовому ринку через їх неліквідність загострює цю проблему;

Соціокультурні:

- підвищення соціальної відповідальності. Формування культури ведення бізнесу, що є одним із тих завдань, вирішення яких можливе за умови ефективної взаємодії та об'єднання зусиль державних структур (органів місцевої влади, центрів зайнятості, навчальних закладів) та громадських або приватних організацій (агентств регіонального розвитку, бізнес-центрів, бізнес-асоціацій тощо). Конкретними заходами у цьому напрямку можуть бути спеціальні курси, семінари, тренінги, спрямовані на підвищення рівня економічної та юридичної грамотності;

- підготовка висококваліфікованих фахівців шляхом створення нових програм навчання;

- активізація участі громадськості в прийнятті управлінських рішень стосовно покращення бізнес-середовища.

Висновок. Отже, мале підприємництво є фундаментом для ринкової економіки та створює необхідну атмосферу конкуренції. Він здатний швидко реагувати на будь-які зміни ринкових умов, створювати додаткові робочі місця. В сучасних умовах господарювання, єдиним шляхом виходу з економічної кризи, що

склалася в Україні є створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу. Аналіз стану та проблем розвитку малого бізнесу в Україні свідчить про те, що в подальшому розвиток малого бізнесу без активного та позитивного втручання держави може привести до згортання даного сектора економіки з відповідним загостренням економічних проблем та посиленням соціальної напруги. Таким чином, ключовим фактором розвитку малого бізнесу є саме державна підтримка. Однак вона потребує створення дієвого механізму ефективної взаємодії між державою та підприємницьким сектором.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гаврилюк Г. Є. Сучасний стан і проблеми розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Г. Є. Гаврилюк, Н. О. Одрибец - Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/
2. Дикань В.Л. Концепція інноваційного розвитку економіки України // В.Л. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2015. - № 52. - С. 9-20.
3. Дикань О. В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення [Електронний ресурс] / О. В. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2017. - № 57. - С.58-66
4. Звонар Й.П. Бар'єри на шляху розвитку малого бізнесу в Україні та інструменти їх подолання / Й.П. Звонар // Науковий вісник Херсонського державного університету. - 2015. - Випуск 15. -. Частина 1. - С. 36-39
5. Кашуба О. М. Підприємництво в Україні: проблеми і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О. М. Кашуба. - Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2015/24.pdf
6. Папп В. В. Сучасний стан і тенденції розвитку малого підприємництва в Україні / В. В. Папп // БІЗНЕСІНФОРМ. - 2013. - № 6. - С. 160-164
7. Табінський В.А. Деякі аспекти розвитку малого підприємництва в Україні / В.А.Табінський, А.П.Сімон, А.В.Стасюк // Економіка і суспільство. - 2016. - №2. - С.36-39

8. Холоменюк І.М. Джерела та проблеми фінансування розвитку малого та середнього бізнесу: вітчизняний та закордонний досвід [Електронний ресурс] / І.М. Холоменюк. - Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/18-2016/25.pdf>
9. Швець Г. Сучасні тенденції малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Г.Швець. - Режим доступу: http://econf.at.ua/publ/konferencija_2016_10_20_21/sekcija_5_ekonomichni_nauki/suchasni_tendenciji_malogo_pidpriemnictva_v_ukrajini/54-1-0-1333
10. Шраменко О.В. Удосконалення державного регулювання підприємницької діяльності на основі розвитку інформатизації економічних операцій / О.В. Шраменко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2017. – № 59. – С.32-37
11. Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
12. Дорожня карта розвитку підприємництва в Україні: 2015-2016 роки [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://platforma-msb.org/wp-content/uploads/>
13. Перспективы экономики Украины: стратегии развития малого и среднего бизнеса [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sesp.its.dn.ua/web/sesp/sesp-RU.nsf/0/6B83EE14A9976EB5C2257DB1003C0E25>
14. Малый и средний бизнес в Украине: пути выживания [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ubr.ua/business-practice/laws-and-business/malyi-i-srednii-biznes-v-ukraine-puti-vyjivaniia-275169>

УДК 65.012.23

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Фролова Н.Л., здобувач (УкрДУЗТ)

У статті автором обґрунтовано важливість формування сприятливого бізнес-середовища для розвитку суб'єктів національного малого та середнього підприємництва. Проаналізовано державні плани та програми розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, розкрито основні напрямки та очікувані результати їх досягнення. Окреслено ключові положення діючої Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року і проаналізовано відношення експертів до її змістового наповнення. Досліджено результативність державної політики щодо стимулювання розвитку вітчизняного малого та середнього бізнесу в Україні.

Ключові слова: державна політика, малий та середній бізнес, план заходів, концепція програми, стратегія.

АНАЛИЗ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ В СФЕРЕ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

Фролова Н.Л., соискатель (УкрГУЖТ)

В статье автором обоснована важность формирования благоприятной бизнес-среды для развития субъектов национального малого и среднего предпринимательства. Проанализированы государственные планы и программы развития малого и среднего бизнеса в Украине, раскрыты основные направления и ожидаемые результаты их достижения. Определены ключевые положения действующей Стратегии развития